

15.

Forsvarsdepartementet.

St. prp. nr. 179.

(1917)

Om utvidelse av projektilpresseverket paa Raufoss.

Forsvarsdepartementets indstilling av 25de oktober 1917, som er bifaldt ved kongelig resolution av samme dag.

(Foredraget av statsraad Holtfodt.)

Generalfelttoimesteren har sendt departementet en forestilling fra Raufoss patronfabrik, som foreslaar en utvidelse av det derværende projektilpresseverk.

Utvidelsen omfatter:

- 1. Anskaffelse av 6 kappemaskiner med motor kr. 45 900,00
- 2. Anskaffelse av 12 projektildreiebænke med motor 54 500,00
- 3. Utvidelse av bygningen med transportanlæg etc. 166 000,00

Sum kr. 266 400,00

Patronfabrikken anfører, at før den første utvidelse av fabrikken i 1915 var presseverket bassert paa en færdigdreining av 50 stk. 7,5 cm. projektiler pr. døgn. Den anskaffede projektilpresse hadde imidlertid en kapasitet av ca. 900 presninger pr. døgn, altsaa 450 projektiler (hylser og topstykker), og ved utvidelse nr. 1 i 1915 blev der besluttet indkjøpt det nødvendige antal bearbeidningsmaskiner til færdigdreining av pressens hele produktion.

Det blev dengang antat at disse maskiner skulde kunne skaffes plads uten utvidelse av bygningen.

Det viser sig imidlertid at maskinernes gulvareal er større og deres produktionsevne mindre end forutseet, hvorfor en utvidelse av bygningen og anskaffelse av endel maskiner er nødvendig for at opnaa den forutsatte produktion 450 projektiler pr. døgn.

Ad 1. Anskaffelse av 6 kappemaskiner med motor.

For avkapning av emner for projektilhylser og topstykker er indkjøpt 1 varmsag og 1 stikmaskine. Til den hele produktion trænges 2 stk. varmsager eller 7 kappemaskiner.

Anlægsutgifterne til kappemaskiner er ca. kr. 25 000,00 større end til varmsager. Men da de aarlige driftsomkostninger ved de første er ca. 3 gange mindre end ved de sidste, og da de desuten gjør meget nøiagtigere arbeide, foreslaar patronfabrikken at der anskaffes yderligere 6 kappe-

maskiner med motorer til samlet pris av kr. 45 900,00.

Den nu installerte varmsag vil man finde anvendelse for i det besluttede staaalverk.

Ad 2. 12 projektildreiebænker med motor.

Der disponeres nu ialt 60 stk. bearbejdningsmaskiner, som efter beregninger av vedkommende maskinfirma skulde kunne levere 450 færdige projektiler pr. døgn.

Efter de nu gjorte erfaringer viser det sig (bl. a. paa grund av det haarde materiale og det store krav til nøiagtighet i arbeidet) — at der til denne produktion trænges yderligere 12 projektildreiebænker samt en 60 HK. motor for tilsammen kr. 54 500,00.

Ad 3. Utvidelse av bygningen med transportanlæg etc.

For at faa tilstrækkelig plads til de tidligere anskaffede maskiner og de her foreslaaede nyanskaffelser og for derved at opnaa en hensigtsmæssig drift er det nødvendig at forlænge presseverksbygningen med ca. 24 m.

Den nuværende installation av maskiner i presseverket og tilhørende arbeiderstok er saa sammenstuvet at de sanitære forhold ogsaa blir skadelidende med de nuværende knappe rum.

Foruten denne forlængelse av presseverket er det ogsaa nødvendig at opføre et staaalmagasin, da staalet for presseverket nu maa lagres i fri luft. — Staaalmagasinet bør av hensyn til brandfaren opføres av mur eller beton og av hensyn til transporten bygges i umiddelbar tilslutning til presseverkbygningen.

Utføres magasinet i 2 etager i tilslutning til presseverksbygningen — hvilket patronfabrikken anbefaler — maa presseverksbygningen ialt forlænges med 48 m.

Fabrikken har lat utarbeide tegninger og omkostningsoverslag overensstemmende hermed og i henhold til disse vil utgifterne til bygningens utvidelse beløpe sig til ca. kr. 166 000,00.

Generalfelttøimesteren har i skrivelse av 8de oktober d. a. sluttet sig til patronfabrikens redegjørelse og anbefaler den foreslaaede utvidelse av presseverket. Under hensyntagen til eventuel prisstigning m. v. antar han at det opførte samlede beløp bør økes til kr. 300 000,00.

Departementet tiltrær heromhandlede forslag idet man henviser til generalfelttøimesterens og patronfabrikens uttalelser, som følger i utrykt bilag.

Forslaget er — som det vil sees — fremkommet som følge av de erfaringer man har gjort under de sidste utvidelser paa Raufoss og vedrører for en væsentlig del forhold som man ikke har kunnet ha tilstrækkelig oversigt over før nu.

Anskaffelsen av omhandlede kappemaskiner og projektildreiebænker samt utvidelsen av projektilpressebygningen m. v. er forføinger som er paakrævet for at Raufoss fabriker forsaavidt angaar kanonprojektiler kan opnaa den produktionsevne som altid har været forutsat i planerne for vor ammunitionsfabrikation.

Departementet finder derfor at det er av den største betydning at nævnte arbeider og anskaffelser hurtig kommer til utførelse.

Den beregnede utgift kr. 300 000,00 foreslaaes utredet av de til nøitralitetsvernet bevilgede midler.

I henhold til det foran anførte tillater departementet sig at

indstille:

At Deres Majestæt vil bifalde og underskrive vedlagte utkast til proposition til Stortinget om utvidelse av projektilpresseverket ved Raufoss patronfabrik.

Om utvidelse av projektilpresseverket paa Raufoss.

Hans Majestæt Kongens proposition til Stortinget om utvidelse av projektil-
presseverket ved Raufoss patronfabrik.

Vi Haakon, Norges Konge,

gjør vitterlig:

Stortinget indbydes til at fatte følgende

beslutning:

Stortinget samtykker i at projektilpresseverket ved Raufoss patronfabrik utvides over-
ensstemmende med hvad der er anført i den av Forsvarsdepartementet avgivne indstilling
i saken, og at det hertil fornødne beløp kr. 300 000,00 utredes av de til nøytralitetsvernet bevil-
gede midler.

Forsvarsdepartementets indstilling i saken vedlægges i avtryk.

Git paa Kristiania slot den 25de oktober 1917.

Under Vor haand og rikets segl

Haakon.

(L. S.)

Gunnar Knudsen.

N. F. Leganger,
kst.